

**EXAMENUL NAȚIONAL DE DEFINITIVARE
ÎN ÎNVĂȚĂMÂNT**

**PROGRAMA
PENTRU
TRANSPORTURI FERROVIARE

PROFESORI**

**- București -
2020**

A. NOTĂ DE PREZENTARE

Programa pentru examenul național de definitivare în învățământ reprezintă documentul curricular și normativ de bază în temeiul căruia vor fi structurate și asigurate atât orientarea generală în domeniul cunoașterii științifice și didactic/metodice a domeniului de referință, cât și parcurgerea, prin studiu sistematic, a unei tematici adaptate nivelului profesional al cadrului didactic, relevante, moderne și cu o sensibilă deschidere interdisciplinară.

Profesorul de discipline tehnologice trebuie să demonstreze o serie de competențe pe plan profesional (al specialității), pe plan didactic și social. Candidatul care dorește să obțină, prin examenul național de definitivare în învățământ, titlul de profesor cu drept de practică în învățământul preuniversitar va trebui să dovedească în cursul evaluării, nu numai nivelul atingerii competențelor vizate, cât și capacitatea sa de a asigura funcțional interdependența acestora.

Astfel, examenul național de definitivare în învățământul preuniversitar vizează evaluarea atingerii unui nivel corespunzător al pregătirii teoretice de specialitate, al abilității de construire a unui demers didactic creativ, diferențiat, adaptat atât specificului disciplinelor tehnologice, dar și particularităților diferitelor forme de învățământ, profiluri și specializări.

Competențele și conținuturile din programă sunt proiectate în conformitate cu abordarea curriculară sistemică în realizarea activităților didactice și cu profilul absolventului de învățământ superior, care urmează să fie încadrat în învățământul preuniversitar.

Aspectele fundamentale vizate prin prezenta programă operaționalizează profilul absolventului de învățământ superior, urmărind:

- cunoașterea conținuturilor științifice fundamentale și a tendințelor în evoluția disciplinelor tehnologice, a metodicii disciplinei, precum și a didacticii generale;
- probarea capacităților necesare pentru proiectarea, realizarea și evaluarea activităților didactice pentru disciplinele tehnologice;
- demonstrarea abilităților de comunicare, empatice și de cooperare necesare realizării actului educațional.

B. COMPETENȚELE PROFESORULUI DE DISCIPLINE TEHNOLOGICE

Programa pentru examenul național de definitivare în învățământul preuniversitar la discipline tehnologice permite, prin structura sa, evaluarea competențelor candidaților, din perspectiva cunoașterii și aplicării creative și moderne a conținuturilor științifice, precum și a utilizării adecvate a noțiunilor de didactică a disciplinelor tehnologice în demersul complex de predare - învățare - evaluare.

Fiind date particularitățile disciplinelor *tehnologice* și rolul pe care acestea îl au asupra formării și maturizării profesionale a elevului, precum și asupra întregului climat educațional al școlii, competențele profesorului de discipline tehnologice sunt:

- aplicarea conceptelor și principiilor științifice necesare asigurării unui demers didactic adecvat, specific predării disciplinelor tehnologice;
- rezolvarea de probleme calitative și cantitative, cu diferite grade de dificultate;
- explicarea unor aspecte din viața cotidiană, utilizând principii și legi specifice disciplinelor tehnologice;
- utilizarea documentelor școlare reglatoare în activitatea didactică;
- construirea unor demersuri didactice interactive prin adecvarea strategiilor la conținuturi;
- proiectarea și realizarea demersului didactic intra-, inter-, multi- și transdisciplinar;
- proiectarea și realizarea evaluării competențelor dobândite de elevi în condițiile asigurării calității actului educațional;
- adecvarea demersurilor didactice la particularitățile de vârstă ale elevilor în condițiile asigurării calității actului educațional;
- conceperea unor modalități de instruire operaționale în care să predomină climatul interactiv, de cooperare, stimulativ, cu scopul creșterii eficienței rezultatelor activităților didactice;
- proiectarea și realizarea procesului de predare-învățare-evaluare având la bază centrarea activității pe elev și formarea competențelor.

C. TEMATICA DE SPECIALITATE

1. Mecanica materialului rulant de cale ferată

- Componente principale ale structurii vehiculelor feroviare: osii montate, cutii de osii, suspensii, boghiuri, șasiuri, aparate de tracțiune, ciocnire, legare.
- Rolul constructiv și funcțional al componentelor structurii portante.
- Recunoașterea și identificarea elementelor structurii portante pe vehicule și/sau desene.
- Procedee de fabricație.
- Tehnologii de asamblare a elementelor structurii portante.
- Defecte posibile: uzuri, fisuri, rupturi, deformări.
- Modalități de depistare a defectelor, cauze.
- Operații de reparare - întreținere demontare, curățire/decapare, verificare, constatare, reparare, montare conform procesului tehnologic.

2. Tracțiunea Diesel

Subansambluri și piese componente ale tracțiunii diesel

- Elementele principale ale motorului diesel:
 - părți principale fixe: carter, blocul cilindrilor, chiulasa
 - mecanism motor: piston, bielă, arbore cotit
 - mecanism de distribuție: arbore cu came, tachet, tijă împingătoare, culbutor, supape
- Instalații auxiliare: de alimentare cu combustibil, de ungere, răcire, reglare, pornire, baleiaj și supraalimentare.
- Tehnologii de fabricație și asamblare a pieselor și subansamblurilor tracțiunii diesel:
- Elemente fixe, principale, mecanism de distribuție și pompa de injecție.

3. Instalații ale vehiculelor de material rulant. Instalația de frână a vehiculelor de cale ferată

- Rolul frânelor și principiul frânării trenurilor.
- Tipuri de frână: cu saboți, disc, magnetică, electrică, hidraulică, pneumatică, electropneumatică.
- Parametrii frânării: forța de frânare, coeficientul de frânare, coeficientul de aderență roată-șină, procent de frânare, greutatea frânată.
- Instalația pentru producerea și înmagazinarea aerului comprimat: compresor de aer, rezervoare de aer comprimat.
- Robinet pentru comanda frânelor.
- Instalația de transport și producere a frânării: conductă generală, robineți de frână, semicuplări de aer, rezervoare auxiliare, cilindrii de frână, timonerie de frână.
- Rolul fiecărui component al frânei în timpul alimentării, defrânării și frânării.
- Lucrări: demontare, curățire mecanică și chimică, examinare vizuală și cu instrumente, sortare, reparare, montare.

4. Sisteme de transport

- Caracteristici ale sistemului de transport feroviar: infrastructura sistemelor de transport feroviar, mijloace de transport feroviar, operatori de transport feroviar din România, sisteme de management și de informare asupra traficului feroviar.

D. BIBLIOGRAFIE PENTRU TEMATICA DE SPECIALITATE

1. ***	Standardele de pregătire profesională și programele școlare pentru disciplinele / modulele din aria curriculară Tehnologii, în vigoare
2. ***	Manuale școlare și auxiliare curriculare pentru disciplinele/modulele din aria curriculară Tehnologii, în vigoare
3. ***	Colecția de standarde ISO

4. Traian Mazilu, Mădălina Dumitriu	Tehnologia fabricării și reparării materialului rulant de cale ferată, Editura MatrixRom,, 2013
5. Cătălin Cruceanu	Frâne pentru vehicule feroviare, Editura MatrixRom , 2007
6. Isac, C; Popoviciu, G	Cartea tehnică a locomotivei Diesel-Electrice, vol. I, II, Ministerul Transporturilor și telecomunicațiilor.
7. Cătălin Cruceanu	Construcția vehiculelor pentru transportul pe șine, Editura MatrixRom,, 2012
8. Melnic, A; Osain, A	Sisteme de transport, Editura CD Press, 2007
9. Simut, V	Managementul transportului feroviar, Editura ASAB, Bucuresti, 2001
10. Gabriel Popa, Bogdan Țăruș	Structuri portante pentru vehicule feroviare, Editura MatrixRom, 2005
11. Bonta, D	Locomotiva Diesel Electrica 060DA - de 2100CP, Editura ASAB, Bucuresti, 2003

E. TEMATICA PENTRU METODICA PREDĂRII DISCIPLINEI

a. Proiectarea, organizarea și desfășurarea activității didactice.

1. Conceptul de curriculum. Tipologie. Curriculum în dezvoltare locală. Produse și documente curriculare: planuri cadru, planuri de învățământ, standarde de pregătire profesională, programe școlare/curriculum, manuale școlare, auxiliare didactice. Alți termeni de referință ai curriculumului național: arii curriculare, discipline, module.

2. Proiectarea activității didactice: elaborarea planificării calendaristice, proiectarea lecțiilor/activităților didactice.

b. Strategii didactice utilizate în procesul de instruire. Strategii și modalități de integrare în lecție a activităților cu caracter practic – aplicativ.

1. Strategii didactice. Definiții, Caracterizare. Tipologie.

2. Metode de învățământ: descriere, exemple de utilizare a diferitelor metode de învățământ în cadrul lecției. Metode și tehnici didactice interactive: descriere, exemple de aplicare a metodelor și tehnicilor didactice interactive în cadrul diferitelor tipuri de lecții.

3. Forme de organizare a instruirii. Forme de organizare a activității didactice. Lecția, unitate didactică fundamentală: definiție, evenimentele lecției, tipuri și variante de lecții.

4. Mijloace de învățământ și integrarea lor în procesul de predare-învățare-evaluare. Funcțiile didactice ale mijloacelor de învățământ. Clasificarea și caracteristicile mijloacelor de învățământ. Mediul de instruire. Cerințe în organizarea mediului de instruire.

c. Evaluarea rezultatelor școlare.

1. Evaluarea, componentă fundamentală a procesului de învățământ. Funcțiile evaluării. Formele evaluării. Obiectivele evaluării. Proiectarea evaluării.

2. Metode și instrumente de evaluare. Metode și instrumente tradiționale de evaluare. Metode complementare/alternative de evaluare.

3. Tipologia itemilor: definiție, clasificări, caracteristici, reguli de proiectare, modalități de evaluare și de notare, avantaje și dezavantaje/limite în proiectare și utilizare.

4. Calitățile instrumentelor de evaluare: validitate, fidelitate, obiectivitate și aplicabilitate.

5. Notarea școlară. Variabilitatea notării. Factori ai variabilității aprecierii și notării. Erori în evaluarea școlară/Efecte perturbatoare în apreciere și notare.

F. BIBLIOGRAFIE PENTRU METODICA PREDĂRII DISCIPLINEI

1.	Albulescu, I., Catalano, H. (coord.)	Sinteze de pedagogie generală: ghid pentru pregătirea examenelor de titularizare, definitivat și gradul didactic II profesori de toate specializările	Didactica Publishing House, București, 2020
2.	Bocoș, M.-D.	Instruirea interactivă	Editura Polirom, Iași, 2013
3.	Bocoș, M., Jucan, D.	Teoria și metodologia instruirii. Teoria și metodologia evaluării: repere și instrumente didactice pentru formarea profesorilor	Editura Paralela 45, Pitești 2019
4.	Cucoș, C.	Pedagogie, ediția a III-a revăzută și adăugită	Editura Polirom, Iași, 2014
5.	Cucoș, C. (coord.)	Psihopedagogie pentru examenele de definitivare și grade didactice, ediția a III- a revăzută și adăugită	Editura Polirom Iași, 2009
6.	Nițucă C., Stanciu T.	Didactica disciplinelor tehnice	Editura Performantica, Iași, 2006
7.	Potolea, D., Necșu, I., Iucu, R.B., Pânișoară, I.- O. (coord.)	Pregătirea psihopedagogică Manual pentru definitivat și gradul didactic II	Editura Polirom, Iași, 2008
8.	Radu I.T.	Evaluarea în procesul didactic	Editura Didactică și Pedagogică, 2008
9.	Stoica A. (coord.)	Evaluarea curentă și examenele, Ghid pentru profesori	Editura Prognosis, București, 2001
10.	Stoica A.	Evaluarea progresului școlar. De la teorie la practică.	Humanitas Educațional, București, 2003
11.	***	Ghiduri metodologice pentru aplicarea programelor școlare - Aria curriculară Tehnologii, Liceu tehnologic	MEC, CNC, Editura Aramis Print, București, 2002
12.		Curriculum național/programe școlare pentru disciplinele tehnologice în vigoare în anul susținerii examenului	
13.		Planurile-cadru, standardele de pregătire profesională în vigoare în anul susținerii examenului	
14.	***	"Programul Național de Dezvoltare a Competențelor de Evaluare ale Cadrelor Didactice (DeCeE)"	MEN, CNCEIP București, 2008